Видатна постать агроекономічної науки (до 80-річчя з дня народження Трегобчука В.М.)

28 серпня 2017 року наукова спільнота відзначала б 80-ту річницю з дня народження відомого вченого економіста-аграрника та економіста-еколога України, доктора економічних наук, професора, академіка НААН ***Валентина Михайловича Трегобчука*** (1937–2006), чий внесок у розвиток аграрної економічної науки й дотепер викликає великий інтерес наукової громадськості країни.

В.М. Трегобчук народився в с. Іванівка Уманського району Черкаської області. Вищу освіту здобув в Уманському сільськогосподарському інституті, після закінчення якого працював економістом в одному з радгоспів на Миколаївщині, з 1963 року – в Інституті економіки АН УРСР, де пройшов творчий та службовий шлях від аспіранта до заступника директора Інституту. У 1967 році – кандидат економічних наук, у 1989-му – доктор економічних наук, у 1990-му – член-кореспондент Української академії аграрних наук, у 1995 році – її дійсний член.

Успішний захист у 1967 році кандидатської дисертації на тему «Економічна ефективність іригації та шляхи її підвищення» визначив напрям наукових досліджень В.М. Трегобчука на тривалий період. Виходять його численні публікації, присвячені економічним, соціальним та екологічним аспектам розвитку водного господарства й гідромеліорації, водо- і землекористування, де застосовуються принципово нові еколого- економічні підходи до оцінки ефективності функціонування водогосподарських та гідромеліоративних систем. В індивідуальній монографії В.М.Трегобчука «Ефективність капітальних вкладень у зрошення земель в Україні» (Київ, 1972) обґрунтовуються рекомендації щодо підвищення ефективності інвестицій у будівництво й освоєння зрошувальних систем, удосконалення структури капітальних вкладень у зрошуване землеробство.

У подальшому В.М. Трегобчук започаткував дослідження економіко-екологічних проблем НТП у сільському господарстві, його планування і ефективного використання. У 1990 році виходить його капітальна монографія «Економіко-екологічні проблеми гідромеліорації», де вперше за розробленою автором методикою розрахований ресурсний потенціал іригаційно-меліоративного комплексу, визначена економічна ефективність його функціонування більш ніж за 20-річний період. Особливої уваги заслуговують теоретико-методологічні розробки В.М. Трегобчука щодо наукових засад економічно збалансованого й ефективного розвитку водного господарства, раціонального використання та охорони водних ресурсів. Ним запропоновані оригінальні методи визначення водної ренти й на її основі економічної оцінки водних ресурсів.

Після аварії на Чорнобильській АЕС учений розробив методику і здійснив розрахунки інтегральної величини негативних соціально-демографічних наслідків, екологічної шкоди та народногосподарських втрат у всіх галузях економіки від аварії.

В останні роки В.М. Трегобчук активно досліджував питання відтворення, техніко-технологічної модернізації, структурної перебудови й ефективного використання ресурсних можливостей національного АПК у нових умовах господарювання. З метою забезпечення ефективного та екологобезпечного розвитку зазначеного комплексу він запропонував схему інтеграції спільних економічних інтересів суб'єктів агропромислової діяльності.

Значний за обсягом і глибокий за змістом творчий спадок академіка В.М. Трегобчука не втрачає актуальності, його вивчають, цитують, забезпечуючи імені знаного вченого наукове безсмертя.

Відділення економіки і продовольства
Національної академії аграрних наук України
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
Редакція Міжнародного науково-виробничого
журналу «Економіка АПК»

* * *